

כניסת השבת:
ירושלים: 18:59
ת"א: 19:15
חיפה: 19:07
באר-שבע: 19:16

יציאת השבת:
ירושלים: 20:14
ת"א: 20:16
חיפה: 20:17
באר-שבע: 20:15

יריית פתיחה / אישי פרי

לא רק פה - בסיפורו של העבד הנזקק. עוד טרם לכן - בסיפורו של הדל והרש, מבקשת התורה "לא תאמץ את לבבך" ואך אז מורה על "פתוח תפתח ירך". הוי-אומר: לא את הנתינה מבקשת התורה - אלא את לבבה. רגישות מרבית היא דורשת מהיהודי.

אל נא, מבקשת התורה, תעניק 'כתף קרה' לנוקש בדלתך ומבקש סיוע. תחוש כי מדובר באדם שעולמו חרב עליו. אל תעלים עין. תזעזע את ליבך הלך ושוב.

אם ראית את ה'הומלס' המיתולוגי שנם תנומת ליל לאור ירח, בתחנת האוטובוס של 'כביש גולדה' הירושלמי, בחסות קור כלבים, אל תיתן לזה לקרות. תרגיש עצמך עומד שם. במקומו. תאר לעצמך את חוסר הנוחות. וגם את החרפה והעליבות שבציודו.

ה'הומלס' הזה יכול להוות 'נורה אדומה'. להזכיר לעוברי-האורח, הלא-הם אנחנו, את תפקידנו בסוגיות שבין האדם לרעהו. אתה יכול לפגוש רשים הזועקים דלות-אימים, והלב האנושי אטום. זה מצמרר אותי, וסליחה על הנימה האישית, כל פעם מחדש.

על המדינה אין לנו לסמוך. מעולם היא לא סבלה מיתר-רגישות לאזרח. מעודה לא הראתה טיפה של יהודיות אמיתית. על היהודים שבקרבה עלינו לסמוך. רק עליהם.

1. ה'הומלס' מ'שדרות גולדה'!

כשהיא מבקשת להעניק מתת-יד לעבד, מזכירה התורה לכל בני עמנו המיוסר והגולה: "וזכרת כי עבד היית במצריים". וכלום, הכל משתאים, אילולא כן, לא הייתה מספיק עילה לתמוך בו בעבד?!

זיכרון זה, קוראים יקרים, לא יהא אילם. אלא כזה שלב פועם בו. זיכרון שמשמעותו היא עכשווית מתמיד: כאשר אתה מגיע לעבד ורואה את מצבו המחפיר, טרם-כל חוש. תבין מה עובר עליו ומה חווה. הלא זה בדיוק מה שאתה חווית בסבל מפרך מצד הרודן המצרי. כעת, אחרי שאתה מעלה אסוציאטיבית את העבדות שאתה חווית, גש אליו אל האומלל והגש לו סיוע.

הציווי האלוקי לתמוך באחר הנזקק, אינו כרוך בכללי ה"הומאניות" האוניברסאליים. לכו תראו, אפילו לחמאס יש "ארגוני צדקה". התורה דורשת גישה עמוקה ולבבית בהרבה: גישה של חמלה והזדהות של אמת.

ומשכך אפוא, רק אחרי שתזכור את ימי שחר-נעורייך, כשתשמיע באוזניך שוב את אותם הלמות הנוגש המצרי על גבך. כשיצוצו במוחך הזיכרונות החשוכים והאפלים ההמה, תוכל לגשת לעבד שלמוך ולתמוך בו.

השבוע בגליון:

4

מקורי:
בידוק פסיכולוגי למבקש רישוי לנשק?

מדור חדש!
'נקודה טובה'
והשבוע: ה'מציל' הרגוע!

3

מעניין:
"תרגישו טוב הרבה זיעה!"

מקורי:
ספר חדש: "כרם ציון"

4

מיוחד:
'משהו חדש נגמר';
מאחורי הבחירות
לרבנות הראשית
רק ב'פרשניית'
השבוע!

גליון "פרשניית השבוע" - כי יהודי - זה חווייה!

עורך ראשי: הסופר אישי פרי. יועץ תוכן: יצחק העברי. הגהה: שמוליק כהן.
לקבלת הגליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא: 0504116867.

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

2. "תרגישו טוב; הרבה זיעה!"

"ראה", מצביעה התורה בפתחה של פרשה, "אנוכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה". רבי חיים בן עטר בחיבורו הנודע כל-כך 'אור החיים' מדייק ומדגיש, כי משתמע מלשונה של התורה כי הברכה והקלה נעוצים אפוא המה בעצם אימוץ אורחות התורה. "ברכה" מול "קללה". לדברי ה'אור החיים', "השמיעה בתורה הוא תענוג מופלא ומחיה הנפש, כאומרו: שמעו ותחי נפשכם".

עוד שבוע ימים יתמלאו היכלות התורה אדם. הישיבות ישקו חיים. לא לבקו"ם ינהרו בני התשחורת החרדים. תשכחו מזה. לכו חפשו אותם מול הגמרא. מתעמקים ומתענגים. שוחים בסערה במעיינותיהם הבלתי-נדלים של הסוגיות התלמודיות.

אין עונג כעונג ניתוח סוגיה תורנית. זר בל יבין. יש בה בתורה משהו סגולי הגורם לענג ולעדן את הנפש. זוהי מנגינה שלא ניתן להפסיק.

שעה סבוכה זו, בה מבקשים גורמים פופוליסטיים להניף חרב על עולם התורה החרדי והציוני-דתי, היא השעה לחבק. להפסיק לחנוק את ההנאה הרוחנית הזו. לתת להם לצעירי ישראל ליהנות מהחיים האמיתיים.

דיכוי העונג הזה, הוא דיכוי החופש של צעירינו. מגמה מסוכנת זו המטילה אימה על המתענגים הצעירים, תדמה, בעין חילונית, לנעילת ואטימת מועדוני הבילוי של הצעירים. טבעת חנק של ממש. הרי כל ראש עיר מתפאר בצעירים שמגיעים לשכון בעירו כבוד.

קדוש האומה היהודית, רבי חיים בן עטר, משכילנו בינה: עצם בינת התורה מביאה עימה עינוג וחיות לנפש היהודית. גם טרם נרצין פנים ונתעמק בסוגיות של שכר ועונש, ייעוד ותכלית.

יושבי-האווה החרדיים (כמו יעקב, 'יושב האוהלים' בשעתו), נהנים מהחיים. הם חווים עונג צרוף בכל רגע. לא בטוח שהאוצר הססגוני שמציע להם השר העוסק בתחום, חושק להם כל-כך.

אני מכיר אותם, את בני הישיבות שלנו, מקרוב. רואה אותם לקראת חצות ליל, איך שעיניהם בורקות. נוצצות - אחרי יום עמוס הגות. אתה לא רואה עליהם שביב של יחס, אפילו לא מבט חטוף, לעבר מגמת העריץ הישראלי החדש - שר אוצרנו. חיים הם בעולם שכולו טוהר וזוך.

דווקא בשבוע בה מלאה הארץ שטנה כלפיהם, הגיע הזמן להכיר את בני הישיבות. הגיע הזמן להבין מה חולף להם בראש. תאמינו לי - הם נהנים מהחיים. ועוד איך.

נקדיש להם, רגע לפני שהם ידרכו על מפתן הישיבה, את איחוליו של ראש הממשלה בביקורו בבקו"ם, לצעירים הדורכים בשעריו:

"תרגישו טוב; הרבה זיעה!"

פיקוח נפש וסיוע לעבירה

בתלמוד (נדריים כב, א) מסופר על עולא - מתקופת האמוראים, שעלה לארץ והתלוו לו שני אזרחי חוזא העיר. ככל הנראה, בעקבות סכסוך שהתגלע בין השניים, קטל האחד את רעהו מידידת בדרך של שחיטה. לאחר מכן, פנה הרוצח לעולא ושאלו אם נהג כראוי. מכיוון שנבעת מהרוצח הברברי, שעלול היה לנעוץ בו הסכין, השיבו: "אכן. עשית יפה, כאשר שחטת אותו". לאחר מכן נועץ עולא ברבי יוחנן וחשש כי לא נהג כראוי, כאשר החזיק ועודד פועלי עבירה - דבר האסור בתכלית. השיבו רבי יוחנן: את נפשך הצלת, ומשום חשש של פיקוח-נפש, אין לך לחוש כלל.

וצריך להבין, מפני מה חשש עולא; הלא אין איסור שלא נדחה מפני פיקוח נפש, מלבד שלושה איסורים חמורים (ראה יומא פה, ב).

ונראה אולי, שעולא חשש, כי עידוד עבירה כזו מהווה סיכון חיים ממש לעוד אנשים - כאשר המופרע הזה עשוי להטיל אף עליהם אימה, ומשום כך, שונה הוא הדבר מפיקוח נפשו רגיל שלו, כאשר מולו ניצב חשש וספק של פיקוח-נפש של אחרים.

אכן, יישוב זה לא מעלה מרפא לתמיהתנו, שכן בנודע הוא בשמם של הפוסקים כי אסור לו לאדם להכניס עצמו אפילו בספק פיקוח נפש בשביל הצלת אחרים (ראה עוד מכות יא, ב), ומשום-כך לכאורה לא היה לו מקום לעולא לסכן נפשו שלו, אף אם כרוך בהעדר סיכון נפשו איזה סיכון נפשי לאחרים בעתיד.

ויש עוד מקום לטעון, כי במצוות שבין האדם לרעהו, כגזילה ועוד, יש האומרים כי לא דוחה פיקוח נפש אותם (ראה עוד בבא קמא ס, ב).

שאלה: מה המסרים החינוכיים שעלינו לשלוח מתוך ההלכות ה'חברתיות' המופיעות בפרשתנו?

תשובה:

במשפטי התורה יש המון מוסר יהודי נוקב כליות-ולב. זה מתחיל בעבד עברי, שלמרות שמעד וחטא, התורה מחייבת את אדונו לתת לו מן המיטב, כאילו היה "אדון" בעצמו (קידושין כא.). וכן גם באמה עבריה, "הבת של", שהתורה מחייבת את האדון או את בנו, שיכול אולי להיות בן-טובים ואפילו "עילוי" מהעידית, זאת משום שהשפילה (!), ולא כדאי בכלל להעלות את השם העכור שיוולד לו לאיש כתוצאה מנישואין עם שפחה שכזו..

ציירו לכם תיאורטית כזו סיטואציה, ולא תאמינו למראה עיניכם: גדול-דור, משיא את בתו לאשה דלת-מעש, ששרויה באשפתות רוחניות..

כך גם במצוות "לא תהיה לו כנושה", שמושלת על המלווה, ויש בכך מוסר השכל מאלף לרגישות שהתורה דורשת שיחוש כל איש בעסקי בין אדם-לחברו.

מכאן, בהחלט נבין, את רום החשיבות שהתורה מעניקה למשפטיה, שכן אלו אינם עוד הדרכות יבשות גרידא, כי אם ספר מוסר חי ומהלך, נוקב עד חדרי תהום הנפש!

*הכותב הינו איש חינוך ור"מ בישיבה ירושלמית

נקודה טובה

אלומת
אור
בג'ונגל
הישראלי

'מציל' רגוע - - -

רוני אלימלך [47], 18 שנים במקצוע ה'מציל' בחופים, הוא האציל שבחבורת המצילים שבחוף החרדי-אשדודי.

עובדה: הוא היחיד שנאות ללוות אותנו לשיחה בצאתנו מהחוף * אחרי יום עמוס עבודה משבע עד שבע.

ושלא תהא קלה היא בעיניך: 13 שעות תמימות עברו על האיש המיוגע והמיוזע. ולמרות הכל, הוא לא מבעבע כסיר של צ'ולנט שבת. ממש לא 'מציל' אופייני.

דמדומי שקיעה כבר מבצבצים להם מהשמיים, כי פנה יום. רוני לא מרפה את עצביו. נוטר בחזקה על מתינות ואורך-רוח. "אני חייב להגיד לך", הוא לוחש לי לתוך אוזני הכרויות, "שזה קורה רק בגלל שיעור התורה היומי שאני מאזין לו. אני בדת. למרות שחזותי החיצונית לא מעידה עליו".

בהחלט מרגש.

אם גם אתם נחשפתם ל'נקודה טובה' בלב הג'ונגל הישראלי, פנו למערכת בהקדם!

תרבות - ספרות - דעות

ספר "כרם ציון" / סקירה

"פניתי לפני מספר חודשים למרן הרב עובדיה יוסף, ושאלתי: יש לנו מחברות מכתב-יד שנערמו בבית, אותם חקק עלי-גיליון בעלי, רבי בן ציון לפני יובל, מה לעשות עימם? הראשון לציון עודד להוציא הכתבים לאור-עולם, ואף בירך על היוזמה". כך מספרת הרבנית רז תחי' ל'פרשני'ת השבוע' לרגל צאתו של הספר "כרם ציון", מאת בעלה, הצדיק הירושלמי, רבי בן-ציון רז יחי'.

בחמישי השבוע זה יקרה: במעמד מצומצם של בני משפחה ומקורבים יושק ספרו הטרי של הצדיק הירושלמי, רבי בן ציון רז. הספר "כרם ציון" מלקט עשרות פנינים והגיגים על סדר פרשיות התורה - ביניהם גם מכבשונו של המחבר הדגול.

הרב רז, נודע לנקי-דעת, מאנשי הסוד של ירושלים של מעלה. פניו מפיקות רוח עילאי. זכיתי השבוע לבקר במעונו הצנוע שברחוב אשכנזי בירושלים.

שפתו של הרב רז רכה כחמאה. קשה להייותר אדיש מול טיפות המוסר שהוא מטיף עליך. כדאי לכם, לבקר בבית ברחוב אשכנזי ולהתבשר מהדמות בת ה-90. אצלי, לפחות, היה זה טיול חופש אמיתי. ויתרתי על ה'בניאס' או על נופיו הפראיים של הצפון. ברחוב אשכנזי מצאתי מנוחה אמיתית.

הרב רז, סגי-נהור הוא. אבל מעידים עליו, כי עיניו צופיות למרחוק. השמועות עושות הדים כי ברכותיו עושות רושם. מיני-אז שהתפרסמה כתבת הפרופיל על דמותו בעיתון 'יום ליום', הפך ביתו לאבן-שואבת להמוני מבקשי עצה ודרך.

את הספר "כרם ציון" ערך עורך חיצוני מטעם המשפחה. הוא מעוצב להפליא וניחוח של פעם נודף הימנו. הפנינים המובאים שם נדירים וקשים למציאה.

ספר "כרם ציון", הוא הספר האידיאלי לשולחן השבת היהודי!.

צילומים: יונתן זינדל, פלאש 90

רפואה והלכה

שאלה: הוראה חדשה מבית מדרשו של משרד המשפטים קובעת חובת בידוק פסיכולוגי לכל מבקש רישיון נשק. דעת ההלכה בנידון.

תשובה:

הן הלכה היא מפורשת בגמרא (בבא קמא ט, ב) כי אסור למסור גחלת לוחשת ביד חרש, שוטה או קטן, והדבר מחייב את המוסר בכלל חיובי נזקי האדם לרעהו. ודאי הוא, שמסירה לאינו כשיר פסיכולוגית מסוכנת היא, ובכלל זאת הינה. ניתן אף להגדיר את המוסר כמעמיד 'בור' (מכשול) ברשות הרבים, העלול להמיט אסון אנושי כל רגע. (וזאת אך לדעת ה'חזון איש' הסבור כי ניתן להגדיר את האדם בהגדרת מזיק ששמו 'בור').
ברם, יש לזכור, כי היורים האחרונים לא לקו בשכלם טרם למעשה. אלא, שמצוקה כלכלית שהעיבה עליהם שיבשה דעתם. והוא מה ששנו בגמרא (עירובין מא, ב) כי דקדוקי עניות מעבירין האדם על דעתו. משכך, יש להטיל בספק את אפקט ההוראה הנזכרת למנוע מעשי זדון שכאלו.

המדור בחסות:

פינת האיחולים

מזל"ט לבני!

משוגר, לידידי האהוב, איש תורה בכל הווייתו וישותו, אציל המידות וזך הרעיון, אוהב הארץ, ישראל מאיר פלדמן, עם נישואיו בשבוע הקרוב במזל"ט! יאה ביתך, ישראל, בית ועד לחכמים ולשכינה!

עיתונאי 'יום ליום'

אקטואליה / ישראל פרץ

'משהו חדש נגמר'; מאחורי תוצאות הבחירות לרבנות הראשית

את מי לא ראית שם במלון 'לאונרדו' באותו יום רביעי נסער. שרי 'הבית היהודי' יצאו ובאו במלון הירושלמי, עד שדומה היה כי הפך לסניף של המפלגה הציונית-דתית.

הלובי של בית המלון המה אדם, החל מהשעה 15:00 בצהריים, אז המועמדים האשכנזיים קיבלו את הבאים בחיך ובפנים רכות - מקווים שזה אכן יעבוד.

בשעה 17:58 התקבצו העיתונאים לקומת 2- ושמעו את דברו של יו"ר ועדת הבחירות, הרב מלכה. הרב לאו ומקבילו הרב יוסף ניצחו בגדול.

יותר מאשר ניצחו המועמדים הללו - ניצחה השיטה. גם אישים חילוניים מוצהרים שהצביעו, הכריזו כי הם לא קונים את הלוקשן של משהו חדש מתחיל. הם מאמינים דווקא במשהו הישן - המקורי והטוב. ליתר-דיוק, הם הכריזו כי אין לצינות הדתית מונופול על 'אהבת ישראל'. הרב לאו, לדוגמא, יעשה את זה טוב יותר מהרב סתיו.